

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Jeg takker for den hurtige behandling, dette lovforslag kan få, idet jeg forstod, at der ikke ønskes udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lovgivningen om kommunale forhold. (Kommunernes styrelse, regulering af kommune grænser og udpegning af kommunale repræsentanter i nævn, råd m. m.).

(Lovforslaget (nr. 91) findes i tillæg A. sp. 1657, fremsættelsen i tidenden sp. 2358).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Hans Hækkerup: Jeg vil gerne anbefale dette lovforslag til uforandret vedtagelse, havde jeg nær sagt.

Hovedbestemmelsen i lovforslaget er jo, at indenrigsministeren får bemyndigelse til efter indstilling fra kommunalreformkommissionen at gennemføre en regulering af kommunernes grænser, men så tilføjes det: såfremt befolkningsmæssige, erhvervs mæssige eller geografiske hensyn eller hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de kommunale opgaver gør det tilrådeligt. Hvordan den højtærede indenrigsminister vil fortolke denne bestemmelse, kan jeg naturligvis ikke vide, men det kan vi jo få nærmere besked om i det udvalg, der bliver nedsat.

Da der må forudses en sammenslutning af Den danske Købstadforening, De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark og Foreningen Bymæssige Kommuner, bestemmes det, at ressortministrene får lejlighed til at lade denne sammenslutning komme med indstilling til besættelse af pladser i råd, nævn og kommissioner m. v. Også dette kan vi tiltræde.

Endvidere er der en bestemmelse om, at budgetbehandlingen i kommunerne skal fremmes sådan, at bidraget til amtskommunen får den afgørende indflydelse, idet man finder det hensigtsmæssigt at foreskrive, at amtskommunernes budget skal være endeligt vedtaget senest den 15. september; primærkommunernes budgetfrist bliver herefter den 1. oktober. Det må anses for en rimelig bestemmelse.

Endvidere foreslås det efter indstilling fra sammenlægningsudvalget for Odenseområdet, at der kan indføres magistratsordning i Odense; også det kan vi tiltræde.

Endelig siges det under henvisning til indførelsen af kildeskatteordningen, at den gældende valgperiode for ligningskommissionen må anses for mindre hensigtsmæssig; den foreslås derfor ændret, således at valget har gyldighed fra 1. juli i det år, i hvilket kommunalbestyrelsen tiltræder, til 30. juni i det år, i hvilket den fratræder.

Alle disse forslag er konsekvenser af den gennemførte ændring af lovgivningen om kommunernes styrelse, og vi kan anbefale samtlige ændringer til vedtagelse.

Chr. R. Christensen: Det foreliggende lovforslag må nærmest betegnes som en opsamlingslov efter den gennemførte kommunalreform, og når lovforslaget er så lidet omfattende, som det i realiteten er, kan det kun tages som udtryk for, at man ved kommunalreformen har løst næsten alle de problemer, der ligger for på dette område, hvad vi kun kan hilse med tilfredshed.

Det foreslås, at budgetforslagene for amterne skal være færdige inden 15. september og for primærkommunerne inden 1. oktober, og der er kun praktiske hensyn at varetage her.

Endvidere foreslås det, at man i lighed med, hvad man har for Frederiksberg, Århus og Ålborg, får en magistratsordning for Odense, en ordning, der må betragtes som tilfredsstillende, idet man jo herved ligestiller denne by med de øvrige tilsvarende kommuner. Vi kan også tiltræde ændringen af ligningskommissionernes valgperiode.

Mere principielt er forslaget om, at indenrigsministeren får bemyndigelse til at foretage finjustering af kommune grænserne efter ønske fra en kommunalbestyrelse eller

[Chr. R. Christensen.]

en kreds af beboere eller efter indstilling fra kommunalreformkommissionen. Også dette må anses for praktisk. Samtidig fastslås det i lovforslaget, at der skal fremsættes forslag til lov om fremgangsmåden ved ændring i den kommunale inddeling i folketingsåret 1971-72; også dette kan vi tiltræde.

Endelig er der bestemmelsen om kommunalforeningernes indstillingsret efter disse foreningers forventede sammenslutning. Det er en konsekvensbestemmelse, og på det konservative folkepartis vegne kan jeg anbefale lovforslaget til en velvillig behandling.

A. Chr. Andersen: Det foreliggende lovforslag indeholder bl. a. en ændring af visse bestemmelser i den kommunale styrelseslov. Bestemmelsen om, at amtskommunernes budget skal være vedtaget inden den 15. september af hensyn til, at kommunerne bør kende den omtrentlige størrelse af amtsbidraget, før deres budgetter bliver endeligt vedtaget, synes rimelig. Budgetterne er jo og vil stadig både for amter og kommuner på forhånd være behæftede med stor usikkerhed bl. a. på grund af, at de skal lægges over et halvt år før finansåret; det kan heller ikke betyde ret meget, om amtets budget skal lægges en måned før eller senere.

Det findes også rimeligt, at Odense i lighed med, hvad der er tilfældet for Frederiksberg, Ålborg og Århus kommuners vedkommende, får lov til at oprette en magistrat; det er muligt, at man i endnu flere kommuner og flere byer kunne have interesse herfor.

Det foreslås ligeledes, at ligningskommissionerne skal vælges af de nye kommunalbestyrelser ved deres konstituering lige efter valget mod tidligere pr. 1. november det år, der er valg. Det kan være praktisk, at al konstituering bliver ordnet på én gang. Hvad angår valgperioden for ligningskommissionen, der i øjeblikket er fra 1. december det år, der er valg, foreslås denne dato

ændret til 1. juli under henvisning til, at dette tidspunkt er mere hensigtsmæssigt under kildeskatteordningen. Jeg kan ikke umiddelbart se, at 1. juli skulle være et bedre tidspunkt end 1. december, men det er måske heller ikke ringere, og jeg skal derfor heller ikke indvende noget mod denne ændring.

Lovforslaget indeholder også en bestemmelse om, at kommunalreformkommissionen får til opgave at medvirke ved reguleringen af de nye kommuners grænser. Kommissionen skal indstille sådanne ændringer til indenrigsministerens godkendelse. Ved den seneste ændring af inddelingsloven, hvori det blev fastlagt, hvorledes de nye amter skulle være, blev det også bestemt, at kommunesammenlægninger skulle gennemføres, at kommunernes nye grænser skulle fastlægges overalt i landet, uanset om der kunne opnås enighed derom mellem de berørte kommuner. Man forventede ikke at kunne blive færdig med denne proces inden 1. april 1972. Nu har det vist sig, at man alligevel bliver færdig til 1. april 1970. Kommunalreformkommissionens flertal har ved fastlæggelsen af de nye kommuners grænser ikke i alle tilfælde fulgt lokale ønsker fra amter og kommuner, ligesom man også har siddet befolkningstilkendegivelser overhørig. Vi må håbe, at tiden vil vise, at kommissionens afgørelser på længere sigt vil være de rigtige, men der foreligger nok stadig ønsker om større eller mindre reguleringer. En del af disse ønsker vil kunne imødekommes gennem det foreliggende forslag.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det en forudsætning, at en sådan regulering af kommunegrænser kun kan tages op til behandling og indstilling, hvis der lokalt fremsættes ønske derom enten af en kommunalbestyrelse eller af en kreds af beboere i området. Der vil sikkert blive fremsat adskillige sådanne ønsker. Det er muligt, at der også bliver fremsat ønsker om ændringer, der ikke kan betegnes som mindre grænserreguleringer, men som nok kunne

[A. Chr. Andersen.]

gennemføres under henvisning til de i § 2 nævnte forudsætninger: befolkningsmæssige, erhvervsmæssige eller geografiske hensyn.

Jeg forstår, at det er tanken, at kommunalreformkommissionen skal gøre sit arbejde færdigt inden 1. april 1972, og at der senest i samlingen 1971-72 vil blive fremsat forslag til lov om den mere permanente fremgangsmåde ved ændringer i den kommunale inddeling.

Som en naturlig konsekvens af sammenlutningen af de tre primærkommunale foreninger til én, der nu skal benævnes Kommunernes Landsforening, foreslås det, at den lovfæstede indstillingsret, organisationerne hidtil har haft, går over til den nye forening; det er en helt naturlig konsekvens af det, der sker.

Jeg kan på mit partis vegne i princippet tiltræde lovforslaget og kan tilsige velvillig behandling i det udvalg, der bliver nedsat.

Arthur Jacobsen: De 5 punkter, som dette lovforslag indeholder, kan vi fra det radikale venstre tiltræde. Men jeg vil gerne komme med nogle betragtninger i forbindelse med det ønske, som er kommet fra fællesudvalget for Odenseområdet om at få indført en magistratsordning — og det er jo et ønske, der bliver imødekommet i dette lovforslag.

Det er jo således, at fra 1. april d. å. er de kommende storkommuner spærret inde i henseende til, at kasse- og regnskabsudvalget, som mange steder i dag består af 7 medlemmer, skal ned på 5 medlemmer. Det skal bestå, som det hedder i loven, af 2-4 medlemmer plus borgmesteren. Jeg tror, det må påregnes, at også kommuner med indbyggerantal fra 40.000-50.000 og opefter, og det vil sige et meget begrænset antal kommuner, en 6-7 stykker, vil få et behov, ret nærliggende, for enten en magistratsordning eller en udvidelse af dette fremtidige økonomiudvalg. Der ligger jo det i magistratsordningen, som sikkert passer udmærket til de meget store kommuner som Frederiksberg, Odense, Århus og Ålborg, at det er mere en form for embedsmænd, der her er tale om, for de bliver heldagslønnet og får et heldagsjob, medens de mindre kommuner ikke har brug for noget sådant.

Derfor vil jeg gerne fremføre det ønske, som jeg har fremført flere gange før i det folketingsudvalg, der behandlede forslaget om styrelsesloven, at vi kunne beholde friheden til, at økonomiudvalget kunne bestå af 2-6 medlemmer plus borgmesteren, således at kun en del af arbejdstiden medgår til at passe et sådant tillidshverv.

Indenrigsministeriets vejledende styrelsesvedtægt siger 5 stående udvalg a 5 medlemmer hver, men jeg har set, at der er bestræbelser i gang ude over landet for at få dette antal udvidet. Jeg har lagt mærke til, at flere af amternes fællesudvalg er gået ind for 7 medlemmer i udvalgene; det sker sandsynligvis for at drage så mange som muligt af de folkevalgte ind i arbejdet.

Mit ønske ville derfor være — og det er også mit partis ønske — at der burde for kommuner af en vis størrelse være valgmulighed mellem magistratsordning eller et 7 mands økonomiudvalg. Vi har i den henseende de bedste erfaringer fra Roskilde byråd. Men det går nok således, at den appel, som jeg har rettet før herinde, viser sig at være forgæves. Jeg synes bare, at det ikke er helt i takt med den udvikling, der sker på demokratiets område, at denne gamle ret, som kommunalbestyrelserne altid har haft, nu bliver frataget dem, således at man indskrænker det kommunale selvstyre netop på dette område.

Vi kan fra vor side tiltræde, at Odense får magistratsordning, men jeg tror, man må se i øjnene, at der vil være kommuner, som ret hurtigt vil komme med ansøgning om også at få klaret deres problemer i denne henseende på en eller anden måde.

Morten Lange: Da vor ordfører i kommunale spørgsmål er forhindret i at være til stede i dag, skal jeg blot ganske kort nævne, at de ændringer, der her foreslås, kan vi i hovedsagen tilslutte os. Det er ikke alle vore ønsker på det kommunale styrelsesområde, der opfyldes — jeg skal f. eks. i fortsættelse af den sidste ordførers bemærkninger nævne, at vi gerne så magistratsordningen udvidet til et væsentlig større antal byer, men den vej går udviklingen vel også.

Derudover skal jeg kun komme med en enkelt fagpolitisk bemærkning. Jeg har engang studeret geografi, og geografi omhandler også befolkningsspørgsmål og er-

[Morten Lange.]

hvervsmæssige spørgsmål, så i lovens § 2, stk. 1, mangler der foran „geografiske“ et „andre“.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Efter den velvillige modtagelse, som lovforslaget har fået, har jeg ikke mange bemærkninger at gøre. Jeg har faktisk kun én ting at sige, som jeg synes det er nødvendigt at sige i anledning af, at hr. A. Chr. Andersen talte om større eller mindre ønsker i forbindelse med ændringer i inddelingen. Jeg vil gerne udtrykkelig understrege, at lovforslaget kun går på mindre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m.v. af fast ejendom.

(Lovforslaget (nr. 118) findes i tillæg A. sp. 2071, fremsættelsen i tidenden sp. 2651).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Grünbaum: Finansministerens lovforslag forekommer os helt rimeligt, og vi har egentlig ikke noget ønske om, at der skal være udvalgsbehandling om det, men finansministeren har jo udtrykt ønske om udvalgsbehandling for at få lejlighed til at fremkomme med yderligere forslag til ændringer under udvalgsarbejdet, og det skal vi ikke modsætte os, selv om vi ikke mener, det er en fremgangsmåde, der ellers kan anbefales.

Juul-Madsen: Det konservative folkeparti kan tiltræde finansministerens forslag

til ændring af den nye lov om frigørelsesafgift.

Lovforslaget tilsigter at hindre omgåelse af loven i forbindelse med landzonejords inddragelse i byzone eller sommerhusområde.

I forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget gør finansministeren opmærksom på, at der er opstået overgangsproblemer i forbindelse med den opdeling af landet i by- og landzoner samt i sommerhusområder, som skete ved by- og landzonelovens ikrafttræden den 1. januar i år. Fra udviklingsområderne i den valgkreds, hvor jeg er opstillet, har jeg mødt disse problemer i stort omfang, og jeg er taknemlig for, at finansministeren har taget initiativ til, at disse problemer kan blive belyst og forhandlet i det udvalg, der nu skal nedsættes.

Jeg tror, det er meget værdifuldt, at disse spørgsmål kan blive behandlet og undersøgt, og jeg håber, man kan nå frem til en løsning.

Det konservative folkeparti tilsiger sin velvillige behandling i udvalget.

Niels Andersen: Nærværende forslag til ændring i loven om frigørelsesafgift gør det klart, hvor vanskeligt det kan være at forme en lov, således at den virker og administreres efter lovgivernes hensigt. Selvfølgelig har det aldrig været folketingets mening, at man skal kunne unddrage sig frigørelsesafgiften ved at rydde et område og lade området ligge brak, forinden det indlemmes under byzone. Spørgsmålet er, om man med denne ændring er kommet helt til bunds i problemet. Hvad med naturområdet, der har ligget som naturområde og ingen sinde været dyrket? Skal et sådant område ikke pålægges frigørelsesafgift, når det inddrages under byzone?

I sin fremsættelse nævner finansministeren også et forhold, som trænger til en nærmere undersøgelse. Det drejer sig om et landbrugsområde, som før den 1. januar 1970 har været disponeret af planlægningsmyndighederne til f.eks. bymæssig bebyggelse under anvendelse af en anden formel fremgangsmåde. I sådanne tilfælde kan det virke urimeligt, at det i henhold til loven om by- og landzoner skal betragtes som landzone. Det er under alle omstændigheder